

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 57527-07-13 מימון ואח' נ' דבש ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת הבכירה ריבה ניב

תובע **עצמון מימון ע"י ב"כ עו"ד ירקוני**

נגד

נתבע **עמוס דבש ע"י ב"כ עו"ד סורוקר**

נגד

צד ג' **אנדמול ישראל בע"מ ע"י ב"כ עו"ד קרמון**

פסק דין

- 1
- 2 1. התובע, מר עצמון מימון, הינו מעצב תכשיטים בעיסוקו וכך גם הנתבע, מר עמוס
- 3 דבש. צד ג' הינה חברת אנדמול ישראל בע"מ (להלן "המזמינה"), אשר הפיקה בזמנים
- 4 הרלוונטיים לכתב התביעה את תכנית הריאליטי שזכתה לפופולריות- "האח הגדול" (להלן:
- 5 "התכנית").
- 6 ביום 31.07.08 פנתה המזמינה אל התובע על מנת שיעצב וייצר עבורה תליונים למתמודדי
- 7 העונה הראשונה של תכנית הטלוויזיה "האח הגדול". מטרת התליונים הייתה ליצור פתרון
- 8 אחסון אסטטי למיקרופונים הקטנים שהיה על מתמודדי התכנית לשאת על גופם.
- 9 התובע עיצב מספר גרסאות ובסופו של יום נבחר תליון בצורת מפתח, שבתוכו הוטמנו
- 10 המיקרופונים. באוגוסט 2008 ייצר התובע 18 תליוני מפתחות בעבודת יד.
- 11 לאחר העונה הראשונה, ייצר התובע, עבור המזמינה ועפ"י הזמנתה, תליונים נוספים עבור
- 12 משתתפי עונת ה- VIP של התכנית וכן עבור מתמודדי העונה השניה.
- 13 2. לקראת תחילת העונה השלישית של התכנית, ביקשה המזמינה מהנתבע שיתקן את
- 14 התליונים שנפגעו במהלך השימוש בהם. שנה לאחר מכן, משהתברר כי התליונים כבר אינם
- 15 ניתנים לתיקון, בשל בלאי, ייצר עבורה הנתבע תליונים חדשים. כך, למעשה, שיפץ וייצר
- 16 הנתבע תליונים למתמודדי העונות השלישית, הרביעית והחמישית של התכנית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 57527-07-13 מימון ואח' נ' דבש ואח'

תיק חיצוני:

3. לקראת תחילת שידורה של העונה החמישית של התכנית, פרסם הנתבע בדף
ה"פייסבוק" שלו פוסט ובו צילום של תליוני המפתחות. מעל הצילום, הופיעה פרסומת
לסטודיו שבבעלותו ולצידה הכיתוב "הערב זה מתחיל". לאחר שאחת הגולשות הפנתה את
תשומת ליבו של הנתבע לכך שהתובע הוא שעיצב את התליונים, השיב לה כי הוא אשר ייצר
אותם בשלוש העונות האחרונות של ה"אח הגדול".
4. התובע הגיש תביעתו זו כנגד הנתבע בסכום של 120,000 ₪ לפיצוי ללא הוכחת נזק
בגין הפרת זכויות היוצרים בתליונים- הפרת הזכות הכלכלית באמצעות העתקת התליונים
והפרת הזכות המוסרית נוכח הפרסום, וכן בעילת עשיית עושר ולא במשפט בגין השכר שקיבל
בעבור ייצור התליונים.
5. הנתבע, מצידו, הגיש הודעת צ"ג כנגד המזמינה- בטענה ששעה שהזמינה את ייצור
התליונים הטעתה אותו לחשוב שזכויות היוצרים בהם- בידיה. עוד טען הנתבע בכתב הגנתו
כי העיצוב הפונקציונלי של התליון- קרי, מיקום אחיזת המיקרופון- שונה בהתאם לדרישות
ההפקה.
6. טענות הצדדים, בתמצית-
לטענת התובע, הנתבע ביצע 3 הפרות שונות של זכות היוצרים בתליון, עת ייצר תליונים לשלוש
עונות של התכנית ומפתח זהב. לעמדתו, התליונים, למרות התכלית הפונקציונלית שלצורכה
עוצבו, אינם מדגם, אלא תכשיט הזכאי להגנת זכויות יוצרים, מכוח היותם "יצירה אמנותית"
כהגדרתה בחוק.
לטענתו, הואיל והתליונים היו "יצירה מוזמנת"- נותרו זכויות היוצרים בה בידיו. עוד
טען כי לא הוסכם בינו לבין המזמינה כי הזכויות ביצירה יועברו אליה, ואף לא שולמה על ידה
תמורה בגין כך. עוד טוען התובע כי הנתבע הפר את זכותו המוסרית, שכן מהפרסום שעשה
על גבי דף ה"פייסבוק" שלו עלה שהנתבע הוא שעיצב את התליונים, שעה שבפועל עוצבו על
ידי התובע.
8. הנתבע טוען כי התליונים אינם "יצירה מוגנת" שכן מדובר בצורה אוניברסלית של
מפתח, אשר אין בה מקוריות ולכל היותר יחשב התליון למדגם, שיוצרו למעלה מ-200 כמוהו-
דהיינו, ייצור תעשייתי, שאינו נהנה מהגנת החוק.
עוד טען הנתבע כי התמורה שקיבל בעבור ייצור התליונים היתה מינימלית וכי הוסכם בינו
ובין המזמינה שחלק מן התמורה ישולם לו באמצעות מתן קרדיט ופרסום לעבודתו. זאת ועוד,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 57527-07-13 מימון ואח' נ' דבש ואח'

תיק חיצוני:

- 1 בהסכם בינו לבין המזמינה דאגה האחרונה לקבוע סעיף המבהיר מפורשות כי זכויות היוצרים
- 2 יוותרו בידיה. לגרסתו, עקב האמור לעיל לא היה לו יסוד להניח שזכויות היוצרים בתליון
- 3 שייכות לתובע וככל שיימצא שהפר זכויות אלה- זכאי הוא להגנת המפר תם הלב ולחילופין-
- 4 כי המזמינה תישא בתשלום תחתיו מכוח הודעת צ"ג שהגיש כנגדה ובהיותו "זרועה הארוכה".
- 5 9. אשר לטענה בדבר הפרת הזכות המוסרית, טוען הנתבע כי בהיות התליונים מדגם
- 6 תעשייתי- שאינו מוגדר כ"יצירה", אין בו גם זכות יוצרים מוסרית. עוד טען כי בפרסום אף
- 7 לא נטל קרדיט לא לו- וכל שנכתב הינו כי ייצר את התליונים לעונות האחרונות, אך לא הייתה
- 8 בו כל אמירה באשר לעיצוב המפתח, אשר רק אותו יש לייחס לתובע.
- 9 10. המזמינה טענה כי בהזמנה מכוחה ייצר התובע את התליונים נכתב מפורשות "לעיצוב
- 10 וייצור". לשיטתה, בכוללה את המילה "עיצוב" התכוונה המזמינה כי זכויות היוצרים, ככל
- 11 שיש כאלה, הועברו לידיה. כך אף ניתן להתרשם מהתנהגותה, כי נהגה בתליונים מנהג בעלים
- 12 והזמינה תליונים נוספים מידי הנתבע ללא כל מורא וחשש.
- 13 עוד טענה המזמינה כי עיצובם הפנימי של התליונים שייצר הנתבע אינו זהה לעיצוב התליונים
- 14 של התובע, וכי שונה בעקבות בקשתה וליווי של אנשי הסאונד.
- 15 המזמינה אף היא טוענת כי התליון איננו תכשיט, כי מטרתו היתה פונקציונלית- אחסון
- 16 המיקרופונים, והצטרפה לטענה כי הוא מדגם שנועד לייצור תעשייתי, כ- 235 עותקים.
- 17 11. אשר להפרת הזכות המוסרית, טוענת גם המזמינה כי גם אם ייקבע שיש לתליונים
- 18 זכויות יוצרים, לרבות הזכות המוסרית, הנתבע הוא שהפר אותה בניגוד לתנאי ההסכם.
- 19 **12. דיון והכרעה-**
- 20 כאמור, עניינה של התובענה בשלוש הפרות שביצע לכאורה הנתבע בזכות היוצרים של התובע
- 21 בתליונים שיוצרו למתמודדי תכנית "האח הגדול"-
- 22 הראשונה, יצירת 19 תליונים על ידי הנתבע בסמוך ליום 21.11.11 ; השניה- ייצורו של תליון
- 23 זהב בסמוך ליום 7.4.13. לטענת התובע, בכך ביצע הנתבע יצירות נגזרות בתליונים ולחילופין,
- 24 העתיק חלק מהותי מהם.
- 25 ההפרה השלישית: הפרסום שביצע הנתבע ביום 5.5.13, בה טוען התובע כי נטל קרדיט על
- 26 התליונים, תוך הפרת זכותו המוסרית.
- 27 **13. האם יש לראות בתליונים "יצירות מוגנות"-**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 57527-07-13 מימון ואח' נ' דבש ואח'

תיק חיצוני:

1 יוצרים מונעת העתקה בלבד, אך אינה מהווה מחסום בפני יצירה עצמאית, הרי שמדגם, כמו
2 פטנט, מעניק לבעליו מונופולין של ממש על מושא המדגם...

3 עם זאת, לא כל חפץ או מעשה של אמנות שימושית ייתפס בסייג הזה, ועל כן אין בו כדי
4 לייתר את הדיון בסוגיה הכללית של קיום זכות יוצרים בחפצים שימושיים. הסוגיה עלתה
5 במלוא חריפותה לפני בית המשפט העליון, שנדרש להכריע אם לבני הבניה לגיל הרך מסוג
6 "דופלו" ניתנות להגנת זכות יוצרים כיצירות אמנות... לדעתו (של הנשיא שמגר- ר.ג.), אין כל
7 סיבה א- פריורית לשלול באופן מוחלט קיום זכות יוצרים בצורה של מוצר אך ורק משום
8 שיש למוצר תפקיד פונקציונלי... לדעתו, הצדקת קיומה של זכות יוצרים בצורת המוצר
9 תלויה לא באפשרות להפריד בין האלמנטים האמנותיים לבין האלמנטים הפונקציונליים
10 שבו, אלא בשיקולים שהביאו לעיצובו:

11 "כאשר הצורה מוכתבת על ידי הפונקציה, דהיינו כאשר הפונקציה מצמצמת את הצורות
12 האפשריות בהן ניתן לעצב את המוצר, אזי אין הצדקה להענקת זכות יוצרים על הצורה שהיא
13 תוצר של שיקול פונקציונלי- אמנותי, שכן ההגנה שתינתן מגינה על הפונקציה ולא על
14 הבחירה המקורית של היוצר בצורה הספציפית. זוהי נסיבה שבה הצורה של המוצר נקבעת
15 בגלל התפקיד הפונקציונלי שלו. לעומת זאת, קיימות נסיבות... שבהן אף על פי שהצורה
16 היא תוצר של שיקולים אמנותיים פונקציונליים מעורבים, הצורה הספציפית נבחרת למרות
17 התפקוד הפונקציונלי... במקרים כאלו יש מקום להגנה על היצירה כיצירה אמנותית, אף
18 שהביטוי האמנותי המקורי בא לידי ביטוי באלמנטים אשר יש להם גם תפקיד פונקציונלי."

19 השופט דן במבחנים אפשריים ליישום מדיניות זו, והעדיף את מבחן "כוונת היוצר". לטעמו,
20 מבחן זה מגשים את מטרת דיני זכויות היוצרים, שהיא מתן תמריץ ליוצרים פוטנציאליים
21 לייצר ביטויים מקוריים. הוא מתמקד בשלב גיבוש הצורה של המוצר ולא בתוצאות. בית
22 המשפט היה ער לקושי הטמון במבחן "כוונת היוצר" והציע להתגבר עליו באופן הבא:

23 "יש לבסס את המבחן לא על כוונת היוצר ליצור מוצר אמנותי אלא על בדיקת השיקולים
24 שהנחו אותו בעיצוב הצורה... יש לבדוק לפי המבחן אם היוצר, בעיצוב צורת המוצר, הביא
25 בחשבון גם שיקולים שאינם מוכתבים על ידי השיקול הפונקציונלי או השיקול התועלתני.
26 העובדה שקיים שיקול מסחרי כלשהו איננה שוללת את ההגנה. חשוב להדגיש שהמבחן
27 איננו בודק את תוכן השיקולים או את 'איכותם'. דומה שמבחינה זו מבחן 'שלילי' (אילו
28 שיקולים לא נשקלו), שמוצע, עונה יותר על דרישה זו ממבחן 'חיובי' (מהם השיקולים שכן
29 נשקלו), שכן אז אין צורך להגדיר מהו שיקול אמנותי. (ההדגשות במקור).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 57527-07-13 מימון ואח' נ' דבש ואח'

תיק חיצוני:

...

עם זאת, לא הרחיק השופט לכת עד כדי הינתקות מוחלטת מהתייחסות למוצר הסופי. ראשית, גם אם מבחינים בשיקולים אמנותיים ששקל היוצר, אין די בכך, שכן אף שהשיקול האמנותי אינו חייב להיות השיקול העיקרי או החשוב ביותר בעיצוב המוצר, "ההגנה תינתן רק לאותו חלק של המוצר שצורתו מוכתבת על ידי השיקול האמנותי."

דהיינו, בכל זאת, תיתכן הפרדה בין אלמנט מוגן במוצר האמנותי השימושי, לבין אלמנטים שאינם מוגנים, אם כי הפרדה זו אינה תנאי לקיום זכות היוצרים. שנית,

"יש להתייחס גם לתוצאה, קרי ליצירה עצמה. אם לא כן, קיימת סכנה שאם כי צורת היצירה היא פרי שיקולים מקוריים ואמנותיים, עדיין יהיה במתן זכות יוצרים משום הטלת מגבלה משמעותית על יצירות עתידיות."

רק כאשר התוצאה, דהיינו העיצוב, היא אחת מבין כמה חלופות אפקטיביות, העומדות במגבלה הצורנית הנובעת מהתפקיד הפונקציונלי של המוצר, תתקיים בה זכות יוצרים...."

15. ומן הכלל אל הפרט-

אין חולק כי המזמינה ביקשה לקבל מוצר ייחודי ומקורי הכולל עיצוב חדש. מקובלת עליי טענת התובע כי השקיע ממרצו ומזמנו בעיצוב התליונים.

לטענת הנתבע והמזמינה, עיצוב התליון כמפתח - צורה אוניברסלית- שולל ממנו את ייחודו ומקוריותו. אינני מקבלת טענה זו. בחלקו הקדמי של התליון פיתוחים, והוא נראה כתכשיט בו הושקעה מחשבה. נראה כי עיצוב הצורה והפיתוחים, בחירת החומר ממנו עשוי המפתח, גודלו ושילובם של כל אלה ראוי להגדרת "יצירה" ולהגנתה מכוח החוק.

16. זאת ועוד, בטופס הזמנת העבודה, אשר צורף לכתב התביעה, הוגדרה ההזמנה כ"עיצוב וייצור תכשיט אשר מכיל בתוכו מיקרופון אלחוטי זעיר, העבודה כוללת סקיצות, הכנת מודל וביצוע".

כאמור, בטיעוניהם, טוענים הנתבע והמזמינה כי התליון אינו תכשיט, אולם נראה כי טענה זו עומדת בסתירה הן להסכם הזמנת העבודה והן לתליון שיוצר בפועל.

17. בספרו, התייחס גרינמן לתכשיטים המהווים מדגם-

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 57527-07-13 מימון ואח' נ' דבש ואח'

תיק חיצוני:

1 "המקורות בתכשיט עשויה להימצא בשילוב של הצורה, הפרופורציה שלה, הקישוט
2 והגודל. ואכן, במקרה אחד, הכיר בית המשפט המחוזי בתל אביב- יפו בזכות יוצרים
3 בתכשיטים מיוחדים "כביצירה מקורית". עם זאת, לעיתים, עשוי להימצא איחוד (merger)
4 בין הרעיון של התכשיט לבין ביטוי. בתי משפט אמריקניים מצאו איחוד כאמור בין הרעיון
5 של עיצוב סיכה בצורת דבורה לבין הביטוי שלו בסיכה וכן בין הרעיון לעצב טבעת בצורת גדר
6 תיל לבין הביטוי באותו רעיון בטבעת. אותם סייגים שנידונו לעיל, באשר ליצירה המהווה
7 מדגם, יחולו גם על תכשיט שמהווה מדגם".

8 בענייננו, אין חולק כי הזמנת העבודה מתייחסת לתליון כ"תכשיט" פונקציונלי ואכן עיצובו
9 משלב בין השניים. גם העובדה שהמזמינה שימרה את צורת התליונים שהתבלו ואף הזמינה
10 תליונים דומים למסיבת סיום אחת העונות, כשי למשתתפים בה, מעידה כי ייחסה לצורת
11 התליון ולעיצובו משמעות החורגת מתפקיד פונקציונלי.

12 18. גם לו סברתי כי התליונים ראויים להגדרת ה"מדגם", אינני שוללת, בנסיבות העניין
13 את הגנת זכויות היוצרים בהם.

14 "מתי יראו מדגם כמיועד לשימוש תעשייתי, דבר השולל, כאמור, את הגנת זכויות יוצרים?
15 סעיף 7 לחוק מסמך את השר להתקין תקנות בעניין זה. לעת עתה קיימת תקנה שהותקנה
16 על פי חוק זכויות יוצרים, 1911, אשר שללה הגנת זכות יוצרים ממדגם שמשמש או מיועד
17 לשמש כ"מודל או כדוגמה המוכפל בתהליך תעשייתי". על פי תקנה זו, מדגם כזה הוא מדגם
18 המועתק או המיועד להיות מועתק ביותר מ- 50 יחידות, או המשמש ל"וילונות נייר מודפס",
19 ל"שטיחים, מחצלאות או שעווניות המיוצרים או נמכרים לפי האורך או לפי החתיכה",
20 ל"סחורות טכסטיל במופרד או לסחורות טכסטיל המיוצרות או נמכרות לפי האורך או לפי
21 החתיכה ול"רקמה שאינה מלאכת יד". לאור השינוי בנוסח סעיף החוק, ולנוכח היות הגדרה
22 זו מיושנת, תקנות מחליפות נחוצות במיוחד. כל עוד לא יותקנו תקנות כאמור, או אז נראה,
23 כי לא יהיה מנוס מלהמשיך לפי "מבחן 50 היחידות" שעל פי התקנות הקיימות. דהיינו,
24 מדגם המועתק או המיועד להיות מועתק ביותר מ- 50 יחידות ייחשב כמדגם המשמש או
25 המיועד לשמש בייצור תעשייתי, ואילו מדגם המיוצר או המיועד להיות מיוצר בכמות קטנה
26 מזו, לא ייחשב ככזה. רק האחרון יזכה להגנת זכות יוצרים....

27 ראוי לשים לב לכך שלנוכח ניסוחו של סעיף 7, הוא עשוי לחול בשלב מאוחר יותר מהשלב בו
28 נוצר החפץ. הדברים אמורים בחפץ שבזמן יצירתו לא נועד לשמש לייצור תעשייתי, אך בשלב
29 מאוחר יותר הוא משמש ככזה. חפץ כזה עשוי להיות מוגן בזכויות יוצרים עד שיוחל בייצורו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 57527-07-13 מימון ואח' נ' דבש ואח'

תיק חיצוני:

התעשייתי. או- אז יאבד את הגנת זכות היוצרים. אולם, בה בעת, עלול להתברר כי אין אפשרות לרשום מדגם, משום שהגנה כזו כבר אינה אפשרית אחרי שהמדגם פורסם. (גרינמן, עמוד 152 שם).

19. בעניינינו, סברתי כי גם אם עיצובו הכולל של התליון עולה כהגדרת "מדגם", אין מדובר בכזה המיועד לייצור תעשייתי.

אין חולק כי בהתאם להסכם העבודה בין התובע למזמינה, ייצר התובע כ- 35 תליונים זהים. מעדותו נראה כי ייצר עוד כ- 10 תליונים אשר נמכרו למכרים. (פרוטוקול מיום 20.1.15, עמוד 8, שורות 24 ו- 27).

טענות הנתבע והמזמינה כי מדובר במדגם תעשייתי נשענות על שני אדנים- הראשון, שעוד כ- 200 תליונים יוצרו על ידי התובע, בהזמנת צ"ג, לצורך מסיבה שנערכה והשני, עדותו של התובע כי מכר תליונים נוספים, עובדה המקימה, לשיטתם, חשד ממשי כי ייצר תליונים נוספים אותם ביקש להסתיר.

20. אינני מקבלת טענות אלה. בהסכם העבודה בגין 200 תליוני המסיבה הוזמנו "עיצוב וייצור תליון בצורת מפתח (שרשרת המיקרופון של מתמודדי האח הגדול), בגודל של כשני שליש מהגודל המקורי". גם עלות המוצרים נקבעה בסכום שונה מהותית, גודלם שונה ואף צורתם (תליון המיקרופון הוצג כת/1 ואילו תליון המסיבה כת/9) אינה זהה. מכאן מסקנתי כי אין מדובר במדגם המיועד לייצור תעשייתי.

מן האמור עולה כי לתובע זכויות יוצרים בעיצובם של התליונים.

21. האם הפר הנתבע את זכויות היוצרים של התובע

א. הזכות הכלכלית-

הנני דוחה את טענות הנתבע כי ערך בתליונים שינויים חזותיים ופונקציונלים. הדמיון הרב שבין התליונים מביא למסקנה כי מדובר ביצירה נגזרת ולחילופין נעשה שימוש בחלק מהותי מיצירתו של התובע וזאת הגם שהפיתוחים והעיטורים על גבי התליונים אינם זהים אחד לאחד.

"זכויותיו של בעל זכות היוצרים מעניקות לו בלעדיות לבצע את הפעולות שנידונו לעיל ביצירה או ב"חלק מהותי" ממנה. פירוש הדבר הוא, שזכויות אלה מופרות לא רק כאשר היצירה בשלמותה מועתקת, מפורסמת, מושכרת לצרכי מסחר, מבוצעת בפומבי, משודרת,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 57527-07-13 מימון ואח' נ' דבש ואח'

תיק חיצוני:

מועמדת לרשות הציבור או כאשר מבוצעת יצירה נגזרת ממנה, אלא גם כאשר פעולה כזאת נעשית לגבי חלק מהותי של היצירה.

...

לעת עתה יצוין, ש"חלק מהותי" אינו נמדד באופן כמותי אלא איכותי. (גרינמן, שם, 322)

22. מכל מקום, אינני נדרשת לשאלה זו בהרחבה, שכן מוצאת אני לקבוע כי הנתבע זכאי להגנת על פי סעיף 58 לחוק זכויות יוצרים הקובע-

"58. הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, ואולם המפר לא ידע ולא היה עליו לדעת, במועד ההפרה, כי קיימת זכות יוצרים ביצירה, לא יחויב בתשלום פיצויים עקב ההפרה".

כאמור, הנתבע ייצר את התליונים נשוא ההפרה בהתאם להזמנת העבודה. לטענתו, אותה אני מקבלת, במועד בו ייצר את התליונים נשוא ההפרות כלל לא ידע כי הזכות הכלכלית שייכת לתובע וסבר, לתומו, כי זו שייכת למזמינה- מפיקת התכנית.

מעיון בהסכם הזמנת העבודה שנערך בין הנתבע ובין המזמינה עולה כי-

"9. כל הזכויות ככל שיהיו, מכל מין וסוג שהוא, בתוצרי השירותים, יעברו מידית באופן בלתי חוזר לבעלותה הבלעדית של המפיקה והמפיקה תהיה רשאית לעשות בתוצרים כל שימוש לכל צורך ועניין על פי שיקול דעתה. כל זכויות הקניין הרוחני בתכנית הן בידי המפיקה ו/או המשדר."

בהתבססו על סעיף זה, היה מקום לנתבע להניח כי המזמינה היא בעלת זכויות היוצרים בתליונים שהוזמנו וייצור התליונים על ידיו נעשה בהסתמך על כך. מכאן, סבורתני כי אין להטיל עליו פיצוי ביחס להפרת זכות היוצרים הכלכלית בהם.

23. סעיף 35 לחוק זכויות יוצרים קובע כי "35(א) ביצירה שנוצרה לפי הזמנה, הבעלים הראשון של זכות היוצרים בה, כולה או חלקה, הוא היוצר, אלא אם כן הוסכם אחרת בין המזמין והיוצר, במפורש או במשתמע". ייתכן ולו הייתה מוגשת התביעה ישירות כנגד המזמינה, היתה מקובלת עלי טענת התובע כי ההסכם, אשר נוסח בידי המזמינה, אינו כולל במפורש קביעה לעניין זכויות היוצרים, בשונה מההסכם שנערך עם הנתבע, וכי לא הוכחה תמורה ששולמה לתובע בגין הזכויות, אולם המזמינה לא נתבעה, והדברים נכתבים למעלה מן הצורך.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 57527-07-13 מימון ואח' נ' דבש ואח'

תיק חיצוני:

ב. הזכות המוסרית-

על פי סעיף 45 לחוק זכויות יוצרים-

45" (א) ליוצר של יצירה אמנותית, יצירה דרמטית, יצירה מוסיקלית או יצירה ספרותית, למעט תוכנת מחשב, שיש בה זכות יוצרים, תהיה ביחס ליצירתו זכות מוסרית, למשך תקופת זכות היוצרים באותה יצירה.

(ב) הזכות המוסרית היא אישית ואינה ניתנת להעברה, והיא תעמוד ליוצר אף אם אין לו ביצירה זכות יוצרים או אם העביר את זכות היוצרים ביצירה, כולה או חלקה, לאחר".

קרי, אף כי קבעתי כי לנתבע הגנה שכן סבר כי הזכות הכלכלית היא של המזמינה, אין בכך כדי לקבוע מסקנות דומות ביחס לזכות המוסרית, שכן זו נשארת תמיד בידי יוצר היצירה.

הנתבע טוען כי הסכמיו עם המזמינה כללו מתן קרדיט כתמורה לעבודתו, אולם דבר זה לא נלמד מלשונם של ההסכמים. כך, העיד הנתבע כי-

" אני קיבלתי הזמנה לייצור ולא לעיצוב, אני לא יודע כמה זמן המעצב יושב על העיצוב שלו" (עמוד 10 לפרוטוקול מיום 20.1.15, שורה 14).

וכן- "ש. ההסכמים בינך לבין קופרמן מחייבים את קופרמן למתן קרדיט?

ת. לא בכתב, אלא בע"פ. תמימותי נוצלה.

ש. כמה הזמנות עבודה חתמת עם קופרמן?

ת. כ- 2.

ש. למה לא דאגת שזה יהיה בשני אם לא היה בראשון?

ת. סמכתי עליהם. (עמוד 12 לפרוטוקול, שורות 15-20).

ראינו כי הנתבע ידע שאין מדובר בעיצוב מקורי, פרי ידיו, ואין כל הוכחה לכך שהמזמינה התחייבה כלפיו למתן קרדיט.

24. הפרסום נשוא הפרה זו נעשה בדף הפייסבוק של הנתבע- הנתבע העלה תמונות של התליונים ומעליהם הופיעה פרסומת לסטודיו בבעלותו. בעת שפנתה אליו אחת הגולשות וציינה כי התליונים הינם פרי עיצובו של ידידה, התובע, השיב לה הנתבע כי-

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 57527-07-13 מימון ואח' נ' דבש ואח'

תיק חיצוני:

1 "שלום גלי עם כל הכבוד לעצמון ויש כבוד אני ייצרתי את המפתחות של האח הגדול בשלושת
2 העונות האחרונות".

3 25. אינני מקבלת את טענת הנתבע כי הפרסום, הכולל את המילה "ייצרתי" מתייחס רק
4 לפעולת הייצור. קורא סביר, המתרחש מן התמונה שהעלה התובע ולאחר מכן מהתכתבותו
5 מול הגולשת, מתרחש כי העיצוב והייצור כאחד נעשו ע"י הנתבע. כך ניתן אף להסיק מן
6 התגובות המפרגנות להן זכה ה"פוסט".

7 מכאן, כי יש בפרסום זה כדי להפר את זכותו המוסרית של התובע.
8 עם זאת, בשים לב להיקף ההפרה ולכך שהפוסט פורסם לחבריו של הנתבע בלבד, הריני קובעת
9 כי על הנתבע לפצות את התובע ב- 13,000 ₪.

10 26. הודעת צ"ג-
11 הפרת הזכות הכלכלית- הואיל והתביעה כנגד הנתבע, בעילה זו, נדחתה, הרי שאף הודעת צ"ג
12 ברכיב זה- נדחית.

13 הפרת הזכות המוסרית- על פי ההסכם שבין הנתבע לצ"ג-

14 "כל זכויות הקניין הרוחני בתכנית הן בידי המפיקה ו/או המשדר. פעילות יחסי ציבור ו/או
15 פעילות שיווק מכל סוג של הספק לא תכלול את שם התכנית, תמונות מתוך התכנית וכל
16 מרכיב ו/או חומר אחר מן התכנית, אלא בכפוף לקבלת אישור המשדר מראש ובכתב".

17 הפרסום שעשה הנתבע, נעשה מטעמו ומבלי לקבל את אישורה של המזמינה מראש ובכתב או
18 את אישור המשדר. הנתבע ניסה אמנם לטעון כי קיבל את אישורה של הגב' עראקי- המפיקה-
19 טרם הפרסום, אולם הודעות הטקסט שהוצגו בפני אינן תומכות בכך, כי אם לכל היותר
20 מצביעות על התכתבות בין הצדדים לאחר שנעשה הפרסום ובעקבות ההשלכות שנבעו ממנו.

21 27. בחקירתו, טען הנתבע לאישור בעל פה, אולם השיב כי לא קיבל אישור בכתב וכן לא
22 קיבל אישור לתמונה או לכיתוב-

23 "שוחחתי עם יפעת, הנציגה של קופרמן בטלפון, שאלתי אם אפשר לפרסם בפייסבוק והיא
24 ענתה שכן ובתנאי שלא יהיה ציון של התכנית "האח הגדול". אני מתכוון לפרסום נשוא
25 התביעה.

26 ש. האם יש לך אישור מקת?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 57527-07-13 מימון ואח' נ' דבש ואח'

תיק חיצוני:

ת. יפעת היא קופרמן.

ש. אני חוזרת על שאלתי?

ת. כן, יפעת אישרה לי בע"פ לפרסום. היא מבחינתי קופרמן....

ש. לא ביקשת מיפעת אישור לתמונה או לכיתוב?

ת. נכון. (עמוד 13 לפרוטוקול).

התרשמתי כי הנתבע עשה את הפרסום על דעתו וזאת מבלי לקבל אישור מראש ובכתב כפי שדורש ההסכם. גם לו קיבל את אישורה בע"פ של הגב' עראקי, אין הדבר עונה על דרישות ההסכם שבין הצדדים. משכך, דינה של הודעת צ"ג ברכיב זה להידחות.

28. עילת עשיית עושר ולא במשפט-

לטענת התובע, התעשר הנתבע על חשבונו עת קיבל שכר בגין ייצור התליונים ועל כן- עליו להשיב לו השכר שקיבל. בכתב התביעה, הוערך רכיב תביעה זה בסכום של 20,000 ₪.

בסיכומיו, לא מצאתי התייחסותו של התובע לעילת עשיית עושר ולא במשפט, כי אם לרכיב הנזק בלבד- הגם שבגין ההפרות עתר לפיצוי ללא הוכחת נזק- אולם מצאתי לנכון להידרש לכך.

כאמור, עילת תביעה זו מבוססת על השכר שקיבל הנתבע בגין ייצור התליונים והתובע יוצא מתוך הנחה כי לו לא היה הנתבע מבצע את עבודות ייצור התליון, היתה צ"ג פונה אליו לצורך כך.

נדמה כי דין טענות אלה להידחות.

הנתבע קיבל שכר בעבור ייצור התליונים אולם לא ניתן לדעת בבירור מהו רכיב השכר ששולם תמורת העבודות שנעשו בפועל- הזמן שהושקע בייצור ועלות החומרים- רכיבים אשר התובע אינו זכאי להשבתם. כך, לא ברור מהו הרווח שצמח לנתבע כתוצאה מייצור התליונים ואשר בו זכה שלא כדין, תוך התעשרות על חשבונו של התובע.

משהגיש התובע תביעתו בעילה זו- עליו נטל הראיה. הנני קובעת כי לא עמד בו.

סוף דבר, הנתבע ישלם לתובע סכום של 13,000 ₪ בגין הפרת הזכות המוסרית.

הנתבע יישא בהוצאות התובע וכן בשכר טרחת עו"ד בסכום כולל של 3,500 ₪.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 57527-07-13 מימון ואח' נ' דבש ואח'

תיק חיצוני:

אין צו להוצאות נוספות.

ניתן היום, ז' תשרי תשע"ו, 20 ספטמבר 2015, בהעדר הצדדים.

ריבה ניב, שופטת בכירה